

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 110

Text: Mt 22, 41 – 46 *Když se farizeové sešli, zeptal se jich Ježíš: "Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?" Odpověděli mu: "Davidův." Řekl jim: "Jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: 'Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.' Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?" A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo; od toho dne se ho již nikdo neodvážil tázat.*

Sešli jsme se, abychom slavili bohoslužby. Tedy, abychom jednak my sloužili Bohu svými chválami a modlitbami a zároveň přijali Boží službu nám, tedy abychom přijali zvěstované Boží slovo. Službu Božího slova si ovšem často představujeme tak, že máme v životě nějaké otázky a bible nám na ně dává své odpovědi. Ale tak to vůbec být nemusí. Chodíme do kostela také proto, abychom se my zodpovídali Bohu ze svého života. A kázání Božího slova pak znamená, že Bůh má nějaké otázky na nás, a my jsme tu proto, abychom mu na ně odpověděli. Tak to dělal i Ježíš. Konfrontoval své posluchače s Božími otázkami a čekal na jejich odpověď. Jako v tom dnešním příběhu.

Když se farizeové sešli, zeptal se jich Ježíš: „Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?“ Taky si říkáte, co je to za divnou otázku? Čí je Mesiáš syn – záleží na tom? Apoštol Pavel přece píše Titovi: „Hloupým sporům o rodokmeny se vyhýbej. Jsou zbytečné a k ničemu.“ Proč se na to tedy Ježíš ptá a co tím sleduje?

Nejprve si vysvětlíme situaci, v níž tato otázka zazněla. Farizeové, jakož i všichni ostatní židé, v Mesiáše věřili. Věřili, že jednou přijde od Boha poslaný zachránce a spasitel. Znali všechna ta starozákonní zaslíbení a čekali na jejich splnění. Byli to věřící lidé - na rozdíl od dnešních bezvěrců, kteří nic dobrého už nečekají a v ničem neskládají naději. Židé se na příchod Mesiáše těšili a těší se na něj dodnes. Bohužel ho nepoznali v Ježíši. Nový zákon zvěstuje, že Mesiáš přišel v osobě Ježíše z Nazareta, že přišel mezi své vlastní, ale jeho vlastní ho nepřijali. Prostě ho nepoznali. Měli o něm jiné představy. A právě na ty představy o Kristu se nyní Ježíš farizeů ptá: „Co si myslíte o Mesiášovi? Čí je syn?“ Odpověděli mu: „Davidův.“

Co tato odpověď vypovídá o židovských představách? „Syn Davidův“ bylo označení davidovského královského potomka. Něco jako nový král David. Šlo tedy o představu politického Mesiáše. Židé si přáli silného národního vůdce, který porazí a vyžene ze země cizince, sjednotí lid a nastolí v zemi pořádek. Koneckonců taková představa není vzdálená ani některým dnešním lidem v našem národě nebo v Evropě. A víme, že v minulém století byla dotažena do zcela absurdních konců v národě německém.

Takové představy mohou být vlastně i docela nebezpečné. A na jejich nebezpečnosti nic nemění ani fakt, že farizeové čerpali inspiraci pro své ideje z bible. Např. konkrétně z žalmu 110, který byl obecně pokládán za Boží zaslíbení příchodu Mesiáše. Hospodin tam budoucímu Mesiáši říká: „Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám... Panovník ti bude po pravici, rozdrtí v den svého hněvu nepřátelské krále.“ Tyto výroky farizeům potvrzovaly správnost jejich představ. Ono obecně platí, že chcete-li si nějakou svoji představu potvrdit, vždycky si pro to nějaký ten verš v bibli najdete. Ne nadarmo se říká, že z marxismu-leninismu a z bible lze dovodit všechno.

Jestliže se tedy farizeové odvolávali na 110. žalm, použil Ježíš právě tento žalm, aby jim jejich falešné představy na jeho základě zproblematizoval. Jejich představy nabourává meto-

dou jim vlastní. Jestliže tvrdíte, že Mesiáš je Davidův syn, jak to tedy, že ho David v Duchu svatém nazývá Pánem, když praví: „Řekl Hospodin mému Pánu: Usedni po mé pravici, dokud ti nepoložím nepřátele pod nohy.“ Hebrejsky to zní: „ADONAJ L ADONI“ tedy „řekl Pán Pánu mému“ přičemž titul Pán je vyhrazen Bohu. „Jestliže tedy David nazývá Mesiáše Pánem, jak může být jeho synem?“ Je-li Mesiáš titulován v žalmu jako Adonaj, musí to být podle logiky samotných farizeů Syn Boží. I v žalmu 2. čteme, jak Hospodin říká Mesiášovi: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil.“ A toto slovo pak zazní i při Ježíšově křtu v Jordánu.

Kdyby nic jiného, tak Ježíš farizeům minimálně zproblematizoval jejich jasné závěry z Písma. Nepotřebujeme někdy totéž? Občas máme totiž utvořené nejen své vlastní představy, ale máme i hotové jasné a černobílé odpovědi na nejrůznější otázky, často i na základě jednostranného pochopení Písma. Ježíš nás ale vyzývá, abychom vždy znovu a nově promýšleli a prodiskutovali, co vlastně Písmo svaté říká. Pozoruhodné je, že Ježíš je v Novém zákoně skutečně uváděn i jako syn Davidův, ale on sám ukazuje, že skutečnost je mnohem hlubší, což nakonec vyjádří římský setník pod Ježíšovým křížem, když vyzná: „On byl opravdu Boží syn.“

Evangelista tu dnešní perikopu uzavírá: „A nikdo nebyl s to odpovědět mu ani slovo.“ Zdaleka tu nejde o to, že Ježíš opět farizeje přechytračil, zahnal do úzkých a je morálním vítězem slovního souboje. O to tu vůbec nejde. Jde o to, že Ježíš otevřel farizeům oči a oni poznali, že skutečnost je mnohem hlubší, závažnější a jaksi vícerozměrná. Ale přestože jim rozšířil obzor, oni se proti němu přesto zatvrdili. To se může stát i nám, že se zalekneme dosahu zvěsti Písma do našeho života a couvneme. Skutečnost, že Ježíš je Synem Božím má totiž dalekosáhlé důsledky pro nás, i pro všechny, kdo se s Ježíšem potkají. Ježíš neslouží lidem jako politický vůdce. Jeho učení není politickým programem, s nímž by bylo možné vyhrát volby. V Ježíši Kristu se setkáváme se samotným Bohem, ale jaksi jinak než jak bychom se mohli setkat se světskými autoritami. Od těch čekáme, že za nás změni svět, a proto je volíme. V Ježíši Kristu je to obráceně. Bůh si volí nás, setkává se s námi v osobě Ježíše Krista, aby změnil nás a svět skrze nás. Farizeové před tímto Božím nárokem couvli. Chtěli vše hodit na Mesiáše, a přihlížet, jak vyhání nepřátele ze země. To ale není Kristův úkol. Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejubožejší ze všech lidí, píše ap. Pavel. Bůh má s námi mnohem větší plány. Pro apoštola Pavla je Ježíš spasitelem hříšníků. Proto Pavel zcela osobně vyznává: „Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě, avšak došel jsem slitování, aby Ježíš Kristus právě na mně ukázal všechnu svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří a tak dosáhnou věčného života.“

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, přišel jsi na svět ne kvůli mým nepřátelům, abys je vyhladil, ale kvůli mně, abys mě proměnil a spasil. Dej, ať moje víra v tebe roste skrze poznání evangelia. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, stal ses člověkem, abys nám zprostředkoval setkání s Bohem. Dej, ať tvá církev mocí Ducha svatého, který jí byl dán, dovede přivádět lidi k setkání s tebou. Chceme, Pane, umět vést dialog s lidmi jiných vyznání i s lidmi takzvaně bez vyznání. Modlíme se za ty, kteří v hledání tebe tápají, prosíme za ty, kteří vidí svět černobíle, prosíme za ty, kteří bláhově doufají v lidské vůdce. Pane, uť nás spoléhat na tebe, jako pravého Pána světa a vidět v tobě naději pro každého člověka. Dej, ať v tobě poznáváme Božího Syna, Pána pánů a Krále králů. Dej, ať se tvé vládě nevzpíráme, ale poznáváme, že pod tvou vládou všechno jde líp. Amen.*